

Ανάδειξη – Προστασία των μνημείων του Ιερού του Απόλλωνος στον Θέρμο

Enhancement - Protection of the monuments of the Sanctuary of Apollo at Thermos

«Ανάδειξη – Προστασία των μνημείων του Ιερού του Απόλλωνος στον Θέρμο»

Συντελεστές του έργου

Υπεύθυνος Πράξης

Δρ. Ολυμπία Βικάτου, Αρχαιολόγος, Διευθύντρια της Εφορείας Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδος

Ομάδα επίβλεψης

Λίνα Μακραδήμα, Αρχαιολόγος, Επιβλέπουσα
Γεώργιος Λώλος, Τοπογράφος Μηχανικός

Ομάδα εργασίας

† Κωνσταντίνος Βάτσιος, Αρχαιολόγος
Αγγελική Αντωνοπούλου, Αρχαιολόγος
Παναγιώτης Παπαντωνίου, Πολιτικός Μηχανικός
Κωνσταντίνα Παπαβασιλείου, Συντηρήτρια
Αναστασία Μαραβέλη, Συντηρήτρια
Αμαλία Σιάτου, Συντηρήτρια
Σωτηρία Πλυταριά, Λογίστρια
Αγγελική Σιδέρη, Διοικητικός

Υπόλογος

Φωτεινή Σαράντη, Αρχαιολόγος της Εφορείας Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας & Λευκάδος

Κείμενα φυλλαδίου

Δρ. Ολυμπία Βικάτου, Αρχαιολόγος, Διευθύντριας της Εφορείας Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδος
Λίνα Μακραδήμα, Αρχαιολόγος της Εφορείας Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδος

Μεταφράσεις κειμένων

Λίνα Μακραδήμα, Αρχαιολόγος

Τοπογραφικά σχέδια

Γεώργιος Λώλος - Τοπογράφος Μηχανικός της Εφορείας Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας & Λευκάδος

Σχεδιασμός - Παραγωγή φυλλαδίου

Horizon

“Enhancement - Protection of the monuments of the Sanctuary of Apollo at Thermos”

Contributors to the project

Project head

Dr. Olympia Vikatou, Archaeologist, Director of the Ephorate of Antiquities of Aetolia-Acarnania and Lefkas

Project supervisors

Lina Makradima, Archaeologist, Supervisor
Georgios Lolos, Topographer

Working group

† Konstantinos Vatsios, Archaeologist
Aggeliki Antonopoulou, Archaeologist
Panagiotis Papantoniou, Civil Engineer
Konstantina Papavasileiou, Conservator
Anastasia Maraveli, Conservator
Amalia Siatou, Conservator
Sotiria Plytaria, Accountant
Aggeliki Sideri, Administrative officer

Executive Accountant

Foteini Saranti, Archaeologist of the Ephorate of Antiquities of Aetolia-Acarnania and Lefkas

Texts

Dr. Olympia Vikatou, Archaeologist, Director of the Ephorate of Antiquities of Aetolia-Acarnania and Lefkas
Lina Makradima, Archaeologist of the Ephorate of Antiquities of Aetolia-Acarnania and Lefkas

Translation of texts

Lina Makradima, Archaeologist

Topographical plans

Georgios Lolos, Topographer of the Ephorate of Antiquities of Aetolia-Acarnania and Lefkas

Graphic Design - Printing

Horizon

Το Ιερό του Απόλλωνος Θερμίου

The Sanctuary of Apollo Thermios

Ο Θέρμος, στην καρδιά της Αιτωλίας, ΒΑ της λίμνης Τριχωνίδας, είναι από τους σημαντικότερους αρχαιολογικούς χώρους της Δυτικής Ελλάδος, με συνεχή ανθρώπινη παρουσία από τη Μεσοελλαδική εποχή (πριν από το 1700 π.Χ.) έως τον 2ο αι. π.Χ. Στην προϊστορική εποχή (περίπου 1700 π.Χ.) και στην Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου (11ος - 9ος αι. π.Χ.) ιδρύονται στην ίδια θέση δύο σημαντικοί οικισμοί. Από το β' μισό του 8ου αι. π.Χ. αποκτά τον χαρακτήρα παναιτωλικού ιερού, στο οποίο λατρευόταν ο Απόλλωνας με την προσωνυμία Θέρμιος. Οι πρώτοι μνημειακοί ναοί ιδρύονται στα τέλη του 7ου αι. π.Χ. και έφεραν πλούσιο κεραμοπλαστικό διάκοσμο. Την πρώιμη ελληνιστική περίοδο (4ος αι. π.Χ.), με την ίδρυση της Αιτωλικής Συμπολιτείας και των μνημειακών κτηρίων της πολιτικής Αγοράς, το Ιερό λειτουργεί και ως πολιτικό κέντρο της, όπου κάθε χρόνο πραγματοποιούνταν εμπορικές συναθροίσεις και οι αρχαιρεσίες της Συμπολιτείας.

Thermos, in the heart of Aetolia, NE of Lake Trichonis, is one of the most important archaeological sites in Western Greece with a continuous human presence from the Middle Helladic period (before 1700 BC) to the 2nd century BC. Two major settlements in the same position were established during the prehistoric period (circa 1700 BC) and Early Iron Age (11th century BC - 9th century BC). From the second half of the 8th century. B.C. Thermos acquired the character of a Panaetolian sanctuary, where Apollo was worshipped with the epithet Thermios. The first monumental temples with rich terracotta decoration were founded in the late 7th century BC. In the early Hellenistic period (4th century BC) with the establishment of the Aetolian League, the Sanctuary functioned as a political centre marked by the construction of monumental buildings in the agora, where an annual market and the elections of the League were held.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Co-funded by Greece and the European Union

Ο αρχαιολογικός χώρος του Θέρμου περιλαμβάνει:

α) τον προϊστορικό οικισμό της Μεσοελλαδικής-Μυκηναϊκής περιόδου, 2000-1100 π.Χ., με σπουδαιότερο κτήριο το Μέγαρο Α, έδρα του τοπικού άρχοντα.

β) τον οικισμό της Πρώιμης εποχής του Σιδήρου με σπουδαιότερο κτήριο το Μέγαρο Β και την απαρχή (8ος αι. π.Χ.) της μακραίωνης λατρείας του Απόλλωνος

γ) το ναό του Απόλλωνος Θερμίου (7ος-2ος αι. π.Χ.) και τους μικρότερους ναούς της Αρτέμιδος (;) και του Απόλλωνος Λυσειού.

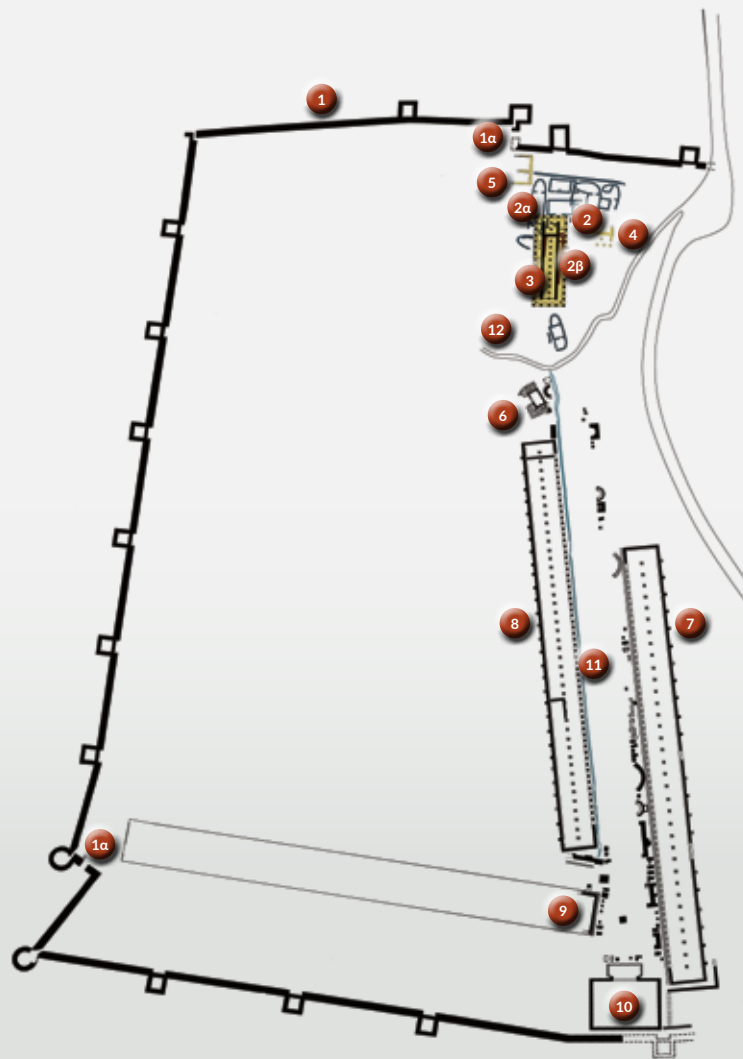
Ο πρώτος ναός του Απόλλωνος Θερμίου κτίστηκε γύρω στο 620 π.Χ., είναι δωρικός περίπτερος με σηκό και οπισθόδομο και κατεύθυνση Β-Ν. Πήλινες ζωγραφιστές πλάκες με μυθολογικά θέματα, που αρχικά είχαν θεωρηθεί «μετόπες» και αποτελούν τα πρωιμότερα δείγματα μνημειακής ζωγραφικής στον ελλαδικό χώρο, κοσμούσαν τους τοίχους του σηκού με τη μορφή ζωφόρου. Τα σημερινά ερείπια ανήκουν στα τέλη του 3ου - αρχές 2ου αι. π.Χ.

Την ίδια περίπου εποχή κτίζεται στα ανατολικά του και σε ψηλότερο άνδρηο, ο ναός του Απόλλωνος Λυσειού, και ο ναός της Αρτέμιδος (;), ΒΔ του ναού του Απόλλωνος Θερμίου, από τον οποίο σήμερα είναι ορατό μόνο το λίθινο κρηπίδωμά του.

δ) Η Αγορά του Θέρμου αποτελεί εντυπωσιακό δείγμα μνημειώδους χωροταξικής οργάνωσης, συνδέοντας το ιερό και την πολιτική αγορά σε ενιαίο σύνολο. Η οργάνωση αυτή χρονολογείται στο τέλος του 4ου- αρχές 3ου αι. π.Χ., όταν η Αιτωλική Συμπολιτεία βρισκόταν στο απόγειο της δόξας της και ο Θέρμος εκτός από παναιτωλικό ιερό, αποτελούσε και την πολιτική έδρα της. Περιλαμβάνει τρεις στοές, το λεγόμενο «βουλευτήριο», δύο κρήνες και πληθώρα βάθρων και εξεδρών στη μεγάλη «πλατεία οδό».

Ο Θέρμος πυρπολήθηκε και λεηλατήθηκε δύο φορές από τον Φίλιππο Ε', το 218 και 206 π.Χ., ενώ μετά τη σταδιακή ρωμαϊκή κατάκτηση, που αρχίζει με τη μάχη της Πύδνας (167 π.Χ.), και τη διάλυση της Αιτωλικής Συμπολιτείας, εγκαταλείπεται και αρχίζει να ερημώνεται.

Η ανασκαφή του άρχισε το 1897 με τον Έφορο Αρχαιοτήτων και καθηγητή Ιστορίας Γ. Σωτηριάδη και συνεχίστηκε από το 1912 έως το 1931 από τον καθηγητή Αρχαιολογίας Κ. Α. Ρωμαίο. Η νεώτερη ανασκαφική έρευνα άρχισε το 1983 και συνεχίζεται έως σήμερα από τον Ομότιμο καθηγητή της Κλασικής Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, κ. Ιωάννη Ι. Παπαποστόλου.

Κάτοψη του Ιερού και των κτηρίων της πολιτικής αγοράς (σχ. Γ. Διαμαντόπουλος)

Ground plan of the Sanctuary and the buildings of the agora (drawing G. Diamantopoulos)

■ Προϊστορικός οικισμός (17ος - 11ος αι. π.Χ.)
Prehistoric settlement (17th - 11th century BC)

■ Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου (11ος - 9ος αι. π.Χ.)
The Early Iron Age (11th - 9th century BC)

■ Αρχαϊκή περίοδος (7ος - 6ος αι. π.Χ.)
Archaic period (7th - 6th century BC)

■ Ελληνιστική περίοδος (4ος - 2ος αι. π.Χ.)
Hellenistic period (4th - 2nd century BC)

- 1 Τείχος - The enclosure wall of the Sanctuary
- 1α Πύλες - Gates
- 2 Προϊστορικός οικισμός - The prehistoric settlement
- 2α Μέγαρο Α - Megaron A
- 2β Μέγαρο Β - Megaron B
- 3 Ναός Απόλλωνος Θερμίου - Temple of Apollo Thermios
- 4 Ναός Απόλλωνος Λυσειού - Temple of Apollo Lyseios
- 5 Ναός Αρτέμιδος (;) - Temple of Artemis (?)
- 6 Κρήνη - The Spring Chamber
- 7 Ανατολική Στοά - East Stoa
- 8 Δυτική Στοά - West Stoa
- 9 Νότια Στοά - South Stoa
- 10 «Βουλευτήριο» - Bouleuterion (council chamber)
- 11 Αγωγός - Drainage
- 12 Παλιό Μουσείο - The old Museum

Αποψη του προϊστορικού οικισμού από Α
View of the prehistoric settlement from E

«Βουλευτήριο»
"Bouleuterion" (council chamber)

The archaeological site of Thermos consists of:

a) The prehistoric settlement (2000-1100 BC) of the Middle Helladic-Mycenaean period with the main building Megaron A, served probably as the residence of the local ruler.

b) The settlement of the Early Iron Age with the most important building, Megaron B, and the beginning (8th century BC) of the long-lived cult of Apollo.

c) The temple of Apollo Thermios (7th-2nd century BC) and the temples of Apollo Lyseios and Artemis (?).

The first temple of Apollo Thermios was built around 620 BC, it is a Doric peristyle temple with surrounding colonnade, cella (enclosed chamber) and opisthodomos, a recessed porch in the rear of the temple and oriented N-S. Terracotta plaques painted with mythological themes, which initially were considered «metopes» and are the earliest examples of monumental painting in Greece, formed a frieze on the walls of the cella. The remains, which can be seen today, are those of the final phase in its history dating in the Hellenistic period (late 3rd - early 2nd century BC).

About the same time, east of the temple of Apollo Thermios and slightly higher of it, was built the temple of Apollo Lyseios and the temple of Artemis (?), NW of the temple of Apollo Thermios. Nowadays, only the stone podium is visible.

d) The Agora of Thermos is an impressive example of monumental planning, linking the sacred and the civil area, the Sanctuary and the market, as a single whole. This arrangement dates to the late 4th-early 3rd century BC when the Aetolian League was at the height of its glory and Thermos as well as being a Panaetolian sanctuary, was the political center of the Aetolian League. The agora includes three stoas (east, west and south), the so-called bouleuterion (council chamber), two spring chambers and numerous pedestals and platforms of various types in the imposing avenue.

Thermos was sacked twice by Philip V in 218 BC and 206 BC. After the Roman conquest, which started with the battle of Pydna (167 BC) and the dissolution of the Aetolian League, it was abandoned and gradually deserted.

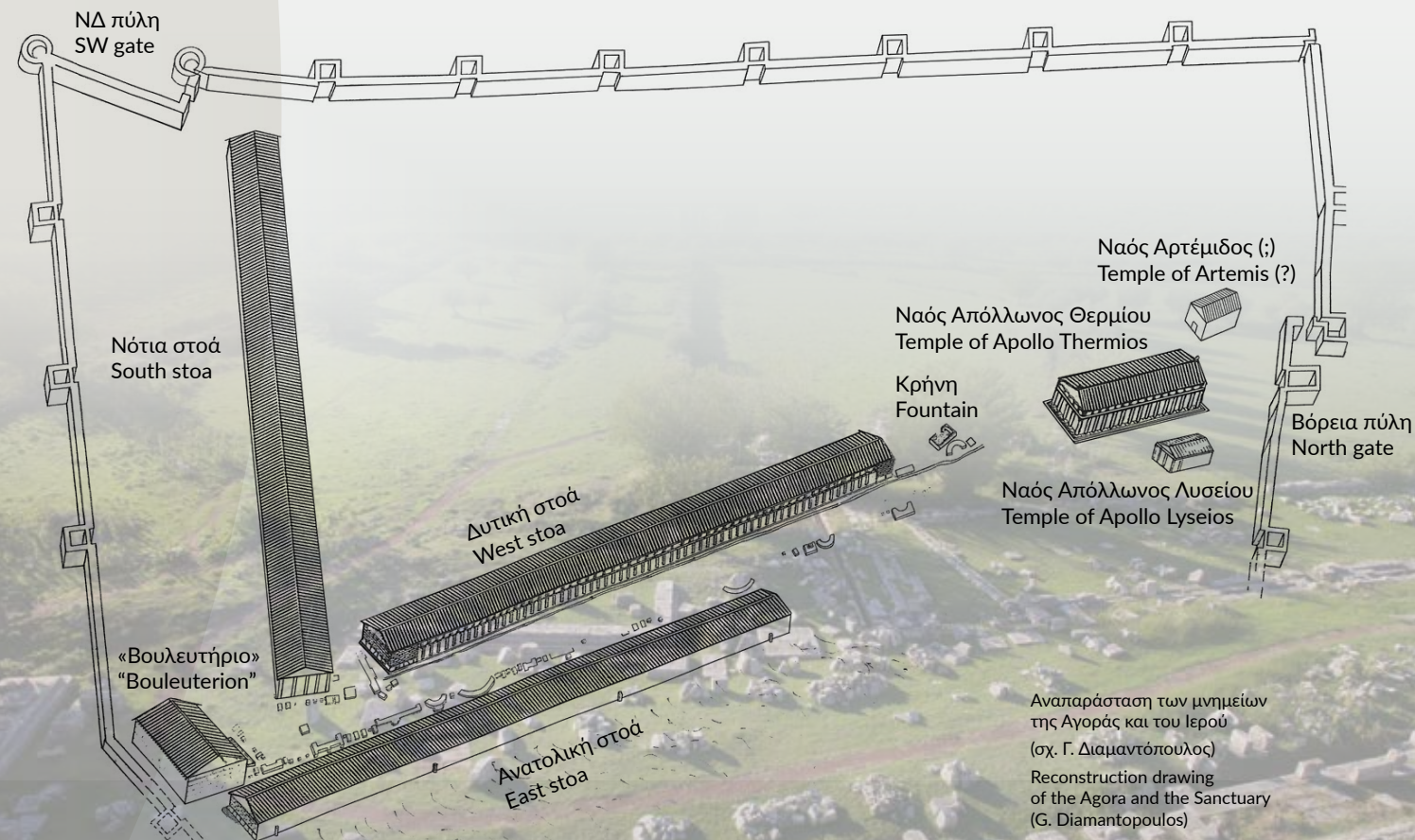
The excavation was started in 1897 by G. Soteriades, Superintendent of Antiquities and Professor of History, and it was continued from 1912 until 1931 by K. A. Rhoimios, Professor of Archaeology. The most recent excavation began in 1983 and has been continued until the present by I. A. Papapostolou, Emeritus Professor of Classical Archaeology of University of Ioannina.

Έργο: «Ανάδειξη – Προστασία των μνημείων του Ιερού του Απόλλωνος στον Θέρμο»

Το έργο «Ανάδειξη – Προστασία των μνημείων του Ιερού του Απόλλωνος στον Θέρμο» υλοποιήθηκε απολογιστικά και δι' αυτεπιστασίας από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδος στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα – Πελοπόννησος – Ιόνιοι Νήσοι» με προϋπολογισμό 550.000,00 € και ολοκληρώθηκε στις 30/06/2015. Το έργο αφορούσε σε εργασίες ανάδειξης και προστασίας των μνημείων του Ιερού και ουσιαστικά αποτελεί συνέχεια εκείνων που είχαν πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο του Γ' Κ.Π.Σ

Project: "Enhancement - Protection of the monuments of the Sanctuary of Apollo at Thermos"

The project "Enhancement - Protection of the monuments of the Sanctuary of Apollo at Thermos" was implemented by the Ephorate of Antiquities of Aetolia-Acarnania and Lefkas under the Regional Operational Programme "Western Greece, Peloponnese and Ionian Islands", with a budget of 550.000.00 € and it was completed in 30/6/2015. The project involved in enhancement and protection activities in monuments of the Sanctuary and is essentially a continuation of those which took place in the 3rd Community Support Framework (2000-2006).

Στο πλαίσιο του έργου υλοποιήθηκαν οι ακόλουθες εργασίες:

- Αντικατάσταση της παλαιάς περίφραξης
- Αποψιλώσεις και καθαρισμοί του αρχαιολογικού χώρου, αποχματώσεις (απομάκρυνση επιχώσεων από παλαιές ανασκαφές)
- Αποδόμηση κτηρίων του νεώτερου οικισμού
- Καθαρισμός και συγκόλληση του δομικού υλικού της περιστασης του ναού του Απόλλωνος, των τοίχων και των θρανίων της ανατολικής στοάς της αγοράς και του Μεγάρου Α
- Απομάκρυνση του στεγάστρου του ναού του Απόλλωνος και κατάχωση του Μεγάρου Β.
- Αποστραγγιστικές εργασίες στον χώρο της αγοράς
- Δημιουργία διαδρομών περιήγησης επισκεπτών και ΑΜΕΑ
- Τοποθέτηση πινακίδας ΑΜΕΑ
- Φωτογραφική, τοπογραφική, σχεδιαστική αποτύπωση

Εργασίες διαμόρφωσης στον αρχαιολογικό χώρο του Ιερού

• Εργασίες διαμόρφωσης (αποχματώσεις - αποψιλώσεις)

Με την απομάκρυνση των χωματοσωρών αποκαλύφθηκε ο εξωτερικός δυτικός τοίχος της δυτικής στοάς.

Ο εξωτερικός δυτικός τοίχος της δυτικής στοάς. Πριν και μετά τις εργασίες αποχματώσης
The external side of the West Stoa's wall. Before and after the removal of the earth embankments.

The following tasks took place during the project:

- Replacing of the old fence
- Clearing and cleaning of the archaeological site (removal of earth embankments of old excavations)
- Demolition of buildings of the modern settlement
- Cleaning and welding activities in the structural material of the circumstance of the temple of Apollo, the walls and the desks of East Stoa and Megaron A.
- Removal of the protective shelter of the temple of Apollo and coverage of Megaron B.
- Drainage activities in the Agora
- Creation of navigation paths for guests and people with disabilities
- Braille sign
- Photography, topographic mapping, drawings.

Configuration tasks at the archaeological site of the Sanctuary

• Configuration tasks (removal of the earth embankments)

After the removal of the earth embankments, the external side of the west stoa's wall came to light.

● **Καθαρισμοί - Αποψιλώσεις**

Πραγματοποιήθηκαν σε όλη την έκταση του αρχαιολογικού χώρου.

● **Εργασίες συντήρησης και συγκόλλησης του δομικού υλικού των τοίχων και των θρανίων της Ανατολικής Στοάς στην ελληνιστική Αγορά του Θέρμου**

● **Εργασίες συντήρησης και συγκόλλησης λίθων σε τοίχους του Μεγάρου Α**

● **Cleaning activities - Deforestation works**

These activities took place within the archaeological site.

● **Conservation and welding activities of the walls and desks of the East Stoa in the Hellenistic Agora of Thermos.**

● **Conservation and welding activities took place in Megaron A.**

Μέγαρο Α - Megaron A

Οχυρωματικός περίβολος, Δυτικό τμήμα. Πριν και μετά τις εργασίες καθαρισμού και αντικατάστασης της παλαιάς περιφράξης. Fortification wall. West part. Before and after replacement of the old fence.

Ανατολική Στοά. Πριν και μετά τις εργασίες καθαρισμού. East Stoa. Before and after the cleaning activities.

Ανατολική Στοά. Θρανία βόρειας πλευράς. Πριν και μετά τις εργασίες συντήρησης, συγκόλλησης και αποκατάστασης. East Stoa. The desks in the North side. Before and after the conservation and restoration activities.

Ανατολική Στοά. Θρανία ανατολικής πλευράς. Πριν και μετά τις εργασίες συντήρησης, συγκόλλησης και αποκατάστασης. East Stoa. The desks in the east side. Before and after the conservation and restoration activities.

Ναός Απόλλωνος Θερμίου

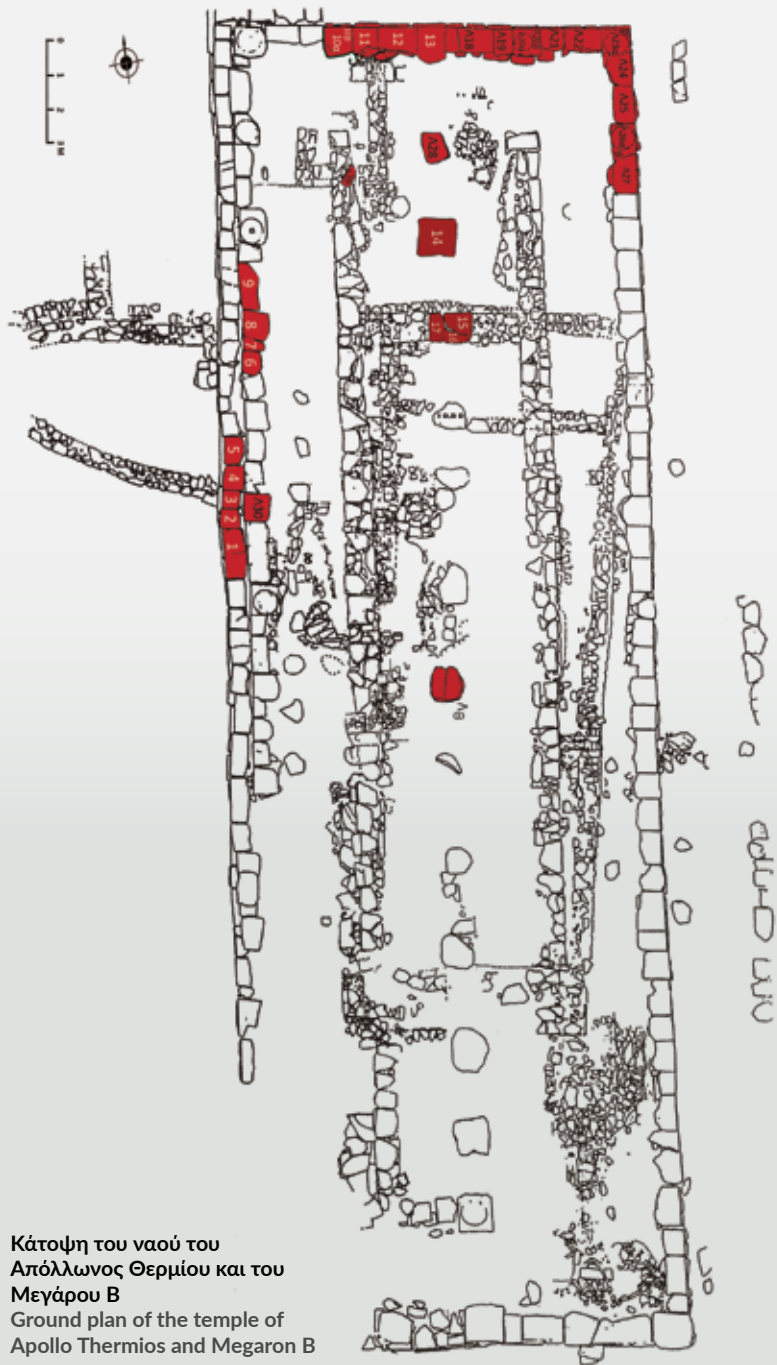
Εργασίες συντήρησης

Καθαρίστηκαν, στερεώθηκαν και συγκολλήθηκαν 33 λίθοι της περιστάσης και της εσωτερικής κιονοστοιχίας του ναού.

Απομάκρυνση στεγάστρου και κατάχωση του Μεγάρου Β.

Για λόγους προστασίας τόσο του Μεγάρου Β, όσο και ανάδειξης του υπερκείμενου μνημείου, του ναού του Απόλλωνος Θερμίου, πραγματοποιήθηκε η κατάχωση του εναπομείναντος ορατού τμήματος του Μεγάρου Β. Ακολούθησε η απομάκρυνση του πρόχειρου στεγάστρου, το οποίο είχε κατασκευασθεί για τις ανάγκες της ανασκαφικής έρευνας.

▶ Ναός Απόλλωνος Θερμίου.
Τα στάδια εργασιών συντήρησης, συγκόλλησης και συμπλήρωσης λίθου της περιστάσης του ναού.
The temple of Apollo Thermios.
The stages of conservation and attachment procedures of a stone slab of the temple.

Κάτοψη του ναού του Απόλλωνος Θερμίου και του Μεγάρου Β
Ground plan of the temple of Apollo Thermios and Megaron B

■ Συγκολλημένοι λίθοι του ναού του Απόλλωνος Θερμίου
Welded stone slabs of the temple of Apollo Thermios.

▶ Κατάχωση Μεγάρου Β.
During the burial of Megaron B

▶ Ναός Απόλλωνος Θερμίου.
Μετά την αφαίρεση του στεγάστρου και την κατάχωση του Μεγάρου Β.
Temple of Apollo Thermios.
After the removal of the shelter and burial of Megaron B.

Temple of Apollo Thermios

Conservation and welding procedures

33 stone slabs of the circumstance and the inner colonnade of the temple were conserved

Removal of the shelter and burial of Megaron B

In order to protect Megaron B and the Temple of Apollo Thermios, the remaining visible part of Megaron B was buried and the shelter which was built for the needs of the excavation was removed.

▶ Ναός Απόλλωνος Θερμίου & Μεγάρου Β.
Πριν από την αφαίρεση του στεγάστρου.

Temple of Apollo Thermios & Megaron B.
Before the shelter's removal.

• Διαδρομές περιήγησης επισκεπτών και ΑΜΕΑ

Δημιουργήθηκαν κύριες και δευτερεύουσες διαδρομές περιήγησης, που διευκολύνουν την πρόσβαση στα σημαντικότερα μνημεία του χώρου και στα καλύτερα διατηρημένα τμήματα της οχύρωσης. Στο πλαίσιο των εργασιών αυτών πραγματοποιήθηκε διαμόρφωση της εισόδου και διαδρομής για άτομα ΑμεΑ που καταλήγει σε χώρο στάσης, θέασης και πληροφόρησης για τα κυριότερα μνημεία του χώρου.

• Navigation paths for visitors and people with disabilities

Main and secondary navigation paths for visitors in order to visit the most important monuments of the archaeological site and the best preserved parts of the fortification wall were formed. During this project, also, a path for disabled people was shaped and in spacious area a sign with information for the main monuments was placed.

▲ Η πρόσβαση στα μνημεία του αρχαιολογικού χώρου. Πριν και μετά τις εργασίες διαμόρφωσης
The access to the monuments of the archaeological site. Before and after the configuration tasks

▲ Η είσοδος του αρχαιολογικού χώρου. Διαδρομή επισκεπτών ΑΜΕΑ. Πριν και μετά τις εργασίες διαμόρφωσης
The entrance of the archaeological site. The navigation path for people with disabilities. Before and after the configuration tasks

• Αποστραγγιστικές εργασίες

Το μεγαλύτερο πρόβλημα του αρχαιολογικού χώρου ήταν η συγκέντρωση υπόγειων και ομβρίων υδάτων στον χώρο των μνημείων της ελληνοιστικής Αγοράς, ιδιαίτερα κατά τους χειμερινούς μήνες. Ωστόσο, αντιμετωπίστηκε αποτελεσματικά με τις εξής εργασίες:

Κατασκευή στραγγιστηρίου κατά μήκος της ανατολικής στοάς και ρείθρου προστασίας, υδρομάστευση καταχωμένης πηγής στο ΝΑ άκρο του αρχαιολογικού χώρου, αποκατάσταση λειτουργίας αρχαίου αγωγού καθ' όλο το μήκος της δυτικής στοάς, απομάκρυνση επιχώσεων παλαιότερων ανασκαφών στις στοές και στην «πλατεία οδό», καθαρισμός του υπάρχοντος δικτύου αποστράγγισης (φυσικοί τάφροι δυτικά του αρχαιολογικού χώρου), απορροή των υδάτων του εσωτερικού δικτύου εκτός αρχαιολογικού χώρου, καθαίρεση του καναλιού της βόρειας κρήνης και αντικατάστασή του με υπόγειο σωλήνα.

• Drainage activities

The major problem of the archaeological site of Thermos was the collection of underground and rainwaters in the area of the Hellenistic Agora, particularly during winter. However, the problem had been addressed effectively with the following tasks:

Along the east stoa, a drainer and a gutter were constructed, the function of the ancient drainage, running along the entire length of the west stoa, was restored, the «avenue» and the existing drainage network (natural ditches west of the archaeological site) were cleaned and reinstated, the channel of the north spring chamber (fountain) was removed and replaced with an underground pipe.

Το εσωτερικό της ανατολικής στοάς πριν από τις αποστραγγιστικές εργασίες.
The interior of east stoa before the drainage activities

Ο αγωγός κατά μήκος της δυτικής στοάς. Πριν και μετά τις εργασίες καθαρισμού
The ancient drainage along the west stoa. Before and after the cleaning works

Η κρήνη της Αγοράς (τέλη 4ου - αρχές 3ου αι. π.Χ.)
The spring chamber of the Agora (end 4th - early 3rd century BC)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ & ΛΕΥΚΑΔΟΣ

ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ 4, 30200 ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙ
ΤΗΛ: 2631055654, FAX: 2631055653
e-mail: efaait@culture.gr

HELLENIC MINISTRY OF CULTURE, EDUCATION AND RELIGIOUS AFFAIRS
GENERAL DIRECTION OF ANTIQUITIES AND CULTURAL HERITAGE
EPHORATE OF ANTIQUITIES OF AETOLIA - ACARNANIA AND LEFKAS

ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ 4, 30200, MESSOLONGHI
Tel: + 302631055654, FAX: + 302631055653
e-mail: efaait@culture.gr

